

అ తల్లి, యద్దరు కూతుళ్లు ఆ వూరిలో మూడురోజులయింది. వచ్చిన మొదటి రోజే వాళ్లు రంగడి కళ్ళల్లో పడ్డారు.

మొదటిసారి వాళ్ళని చూడగానే అలవాటు ప్రకారం వాళ్ళదగ్గర యేమేమన్నాడో చూశాడు. తంబూరాలా వున్న వాయిద్యం చిన్న దోలక, వో గుడ్డమూట, నంబీ. వాళ్ళచేతుల్లో యివే కనిపించాయి. ఆ రోజు రైల్వోంచి దిగిన జనమే తక్కువ. రైల్వోంచి దిగిన వాళ్ళందరినీ చూసినట్టే వీళ్ళనీచూశారంగడు.

ఇంక అప్పుడు, ఆ వాతావరణంలో తలచెయ్యగలిగిందేం కనిపించక పోవడం బాటకు వచ్చాడు. అప్పటికే వాళ్ళ ముగ్గురూ స్టేషన్ బయటకు చేరారు.

ఎక్కిన వాళ్ళు యెక్కి వెళ్ళిపోగా, ఇంక అయిదారు రిజెంట్ ఖాళీగా మిగిలిపోయాయి. వీళ్ళు ముగ్గురూ రిజెంట్ ఎక్కుతారేమోనని యద్దరు ముగ్గురు రిజెంట్ వాళ్ళు ప్రయత్నం చేశారు. రిజెంట్ వాడని స్టేషన్ బయట అలాగే విలబద్ధ వాళ్ళనిచూస్తూ ముంధుకు నడిచారంగడు.

స్టేషన్ కి వూరికి అరమైలు దూరం. అంత వల్ల కేవలం ఆ స్టేషన్ కోసమే నాలుగు కొట్లు తప్ప ఆ పరిసరాల్లో మరేం లేవు. కొట్లైనా స్టేషన్ నుంచి బయటకి వెళ్ళేదాకా ఎడంవేపే వరసగా వున్నాయి. కుడివేపం ఖాళీ సరిమే. ఆ నాలుగింట్లో కొంచెం వెళ్ళకొట్లో ఘోటలు. బయటవేసిన రెండుబల్లం దగ్గర్నుంచీ. లోపలన్న ఆరు ఊబుళ్ళవరకూ మొత్తం ఘోటలంతా రోడ్డుమీదకే కనబడుతుంది.

కిక్కికాట్లో వో సిగరెట్ కొని, వెలిగించి ఘోటలోముందు చతికిలబడ్డాడు రంగడు. చెయ్యిటానికి పనేంలేదు. పొద్దున్నుంచీ తన మామూలుచోట్లు బస్ స్టాండు, స్టేషన్, తాలూకా ఆఫీసు, యిలా ఒకదాని తర్వాత మరోదానివట్టూ తిరిగినా ఏ అవకాశం కనపరాలేదు. యే జేబూ చేతికందలేదు.

కొద్దిగా నీరసంగానూ, నిరుత్సాహంగానూ కూడా వుంది రంగడికి. చేతిలో తిన్న గుడ్డ లేనప్పుడు, యిలా నీరసంగానే కాక తిక్కగా వుండటంకూడా మామూలే. అలాంటప్పుడు వాడి ఆలోచనలో అనేక రకం బాతులు కదుల్తాయి. వాడి పరిస్థితిని, వాడి జీవితాన్ని, కళ్ళకెదురుగా కనిపించే వాటి, కనిపించకుండా పీక్కు తినే వూపాల్సి

మొగు

వి.కె.జోషి మొహనరావు

రకాటగా బూతులు తిట్టకుంటాడు.

ప్రపంచం అంటే యేమిటో తెలిసేజ్ఞానం వచ్చిందగర్బుంచి, వాడి స్థితేమిటో, వాడేమిటో రంగడికి స్పష్టంగా అర్థమైంది. వాడంతగా వాడు జేబు దొంగగా మారలేదు. దిక్కు, మొక్కులేక రోడ్డుమీద తిగేవాణ్ణి ఎప్పుడు యే శక్తి జేబుదొంగగా మార్చిందో వాడికి ఉచ్చితంగా తెలియదు. చిన్నతనంలో తనలాంటి కొందరు కుర్రాళ్ళ ముఖాలు, రక రకాలుగా తిన్న కొన్ని దెబ్బలు మాత్రం లీలగా గుర్తున్నాయి. జేబులు కొట్టడంతప్ప మరో పనిమీదకి దృష్టి అంతగా మళ్ళని మనస్తత్వం ఎలా అభివృద్ధికూడా వాడెప్పుడూ ఆలోచించలేదు. ఈ చిరాకు, యీ డబ్బు బాధలేని బతుకు ఎలా బతకాలి! సుఖంగా హాయిగా బతకటానికి దారేం దొరుకుతుంది. ఇదే చాలావరకు వాడి ఆలోచన.

ఒకటి రెండుచోట్ల, కొంతమంది జాగా వున్నవాళ్ళు కూడా, కూడా తిరిగి పైకి రావాలని కొన్ని ప్రయత్నాలు చేశాడు. అడమైన పనులకీ వుపయోగించుకొని అయిదోపదో ఇవ్వటం తప్ప వాళ్ళవల్ల యేం ప్రయోజనం కనిపించలేదు. దాంతో తన పై వాళ్ళని తను సాధించలే ననుకున్నాడు రంగడు.

పాకెట్ మార్ అని, జేబులుకొట్టే పెద పని, చాలామంది అనటం, అనహ్యంగా చూట్టంలాంటి అవమానాలకి ఎన్నో యేళ్ళుగా అలవాటు పడిపోయాడు. వాడి వొంటికి దెబ్బలు, మనసుకి అవమానాలు మామూలై పోయాయి. అలాగే యే జేబూ దొరకని రోజులు, దొరికినట్టే దొరికి చెయ్యి జారి వున్నాయి. ఈ నీరసం, నిరుత్సాహం కొత్తవేమీ కావు. ఇలా డల్ గా వున్నప్పుడే యేదో వ్యాపకం కావాలి. యేదేనా కాలక్షేపం కావాలి. అలాంటిదేదో ఒకటి చూసుకొని రోజు గడిపేయటం రంగడి అలవాటు.

ఏ ఆధారం దొరుకుతుండా అని రంగడు చూస్తున్న సమయంలో వాడు కూచున్న

బల్ల పక్కనుంచి “మూడు కాపీలియ్యండి” అన్నమాట వినబడింది. తలెత్తి చూశాడు.

అంతకుముందు రైలు దిగిన ముగ్గురు నిల బడున్నారు. అడవాళ్ళు ఘోటలోకి వెళ్ళి కూచునే అలవాటు ఆ చుట్టుపక్కల లేక పోవటంవల్ల, రంగడి కెదురుగావున్న బల్ల మీద వాళ్ళని కూచోమని సప్లయర్ కుర్రాడు కాపీలకోసం ఘోటల్లో కెళ్లాడు.

చేతిలో సామాన్లు బల్లమీద వో పక్కగా పెట్టి రెండోవేపు కూచున్నారు ముగ్గురూ. కుర్రాడు కాపీలు తెచ్చియిచ్చాడు.

వాళ్ళవేపు చూస్తూ, “యే వూరెళ్లా లేంటి?” అడిగాడు రంగడు.

“ఏ వూరూ ఎల్లక్కరలేదు” అంది తల్లి.

“ఏ వూరు ఎల్లక్కరలేదా?” అన్నాడు కొంచెం ఆళ్ళర్యంగా. దగ్గరలో యేదో పల్లెటూరికి వెళ్ళే బావతనుకున్నాడు రంగడు.

“ఎల్లక్కరలేదని నెప్పటంలా.” అంది యీసారి ముగ్గురోకి చిన్నది. విసిరిన కత్తిలా వచ్చి వినిపించిన ఆ మాటకి ఆ అమ్మాయి వేపు చూశాడు రంగడు. సరిగ్గా అదే సమయంలో ఆ పిల్లా తాగుతున్న కాఫీ గ్లాసు మీంచి తలెత్తి చురుక్కుమని చూసింది. ఆ చూపు బలే చిత్రంగా అనిపించింది రంగడికి. అందులో కోపమే వుందో, కొంచెతనమే వుందో అర్థం కాలేదు.

అలా చురుక్కుమని చూసిన అమ్మాయి మీంచి, ఆ అమ్మాయి ముఖమింది వో రెండు క్షణాలు చూపు మాత్రం మార్పుకో లేకపోయాడు. అనుకోకుండానే రెండో అమ్మాయివేపు, ఆ అమ్మాయి కళ్ళవేపు చూశాడు.

ఇందాకటి అమ్మాయిలా చురుక్కుమనేలా చూడాలనివున్నా, చూసేక క్రియా అమ్మాయికి లేదని రంగడికి వెంటనే తెలిసిపోయింది. రెండుకళ్ళు లొత్తలు పడున్నాయి. కొంచెం మేనా చూపులేని గుడ్డి అమ్మాయి.

మాటమీద మాట కలిపి వాళ్ళతో కబుర్ల

“అవును. సుశీలనే అన్నాడు ర గడు నవ్వుతూ.

సుశీలకి ఆ మాటతో గుండెలు ఓడడ లాడాయి. ఒళ్ళంతా తియ్యగా వణికినట్లు నిపించింది. పెదవి కదిపి మాట్లాడక బొయనా వామనలోనే చాలా మాటలు పుట్టాయి.

ఏం చెయ్యాలో, ఏం చెప్పాలో కుక్కలతో చవి దాచిలా లక్ష్యమ్యకూడా పెద్దక పుర్తి కమ్మకమ్మ కళ్ళతో కాస్తేపు హును కుంది.

‘జీవితాంగే....వరిగా కుదురులేని కుక్కే. ఆయితేనే మగాడు....యిన్నాల్లికి శీలని

చేసుకుంటానంటున్నాడు. చూసిన యెడవ లందరూ కంటికి నదురుగా కనిపిస్తుందని రత్నసుట్టూ తిరిగేవాళ్ళేకాని సుశీలవేపు చూసిన వాళ్ళేనా లేదు. తనంత తను యిష్టపడి ఆ గుడ్డిదాన్ని చేసుకుంటానంటున్నాడు. ఏమైతే ఆవనీ పెళ్ళి చేసెయ్యటమే మంచిది’ అను కుంది లక్ష్యమ్య ఆ రాత్రి.

అదేరాత్రి ...
 ‘మనిషి యెలావుంటాడో సివిమా హీరోలా బాగానే వుంటాడని చెప్పింది రత్న. ఎలావుంటేనేంలే మంచి మనసుతో దేవుళ్ళా నా గుడ్డి బతుక్కీ తోడవుతానంటున్నాడు.

ఎంత సక్కగా, యెంత తేలివీగా మాట్లాడు తాడు రంగడు. అమ్మెలాగా ఒప్పుకుంటుంది. వొప్పుకోకపోతే నేనే బతిమలాదాలి వొప్పు కోమని’ అనుకుంది సుశీల.

‘కొమ్ముల్లిరిగిన మగాళ్ళే నా సూపులకి గిలగిలలాడి కిందా, మీదా అయ్యారు. పెద్ద పోటుగాడిలా పోజుకొడుతున్నాడు గుడ్డి దాన్ని చేసుకుంటాడంట. చేసుకోవీ.... యెక్కడికి పోతాడు. యెంత చేసుకున్నా అయ్యేది అప్పమొగుడేగా’ అనుకుంది పుక్రోషంగా రత్నా అదేరాత్రి.



గజ్జె

రంగడు మాత్రం యేం అనుకోలేదు. జరగజోయే దేమిటో తెలిసున్నవాడిలా ఆ రాత్రి పూటగా, సారాశాగేసి, అర్ధరాత్రి దాటేదాకా అటూ యటూ తిరిగి, యింక రెండుమాడు గంటల్లో తెల్లారుతుందనగా వచ్చి పడుకుని నిద్రపోయాడు.

తెల్లారాక, రంగడు నిద్రలేచాక 'తనకి, సుశీలకి యిష్టమేనని' యింత ముఖం చేసుకుని చెప్పింది లక్ష్మమ్మ రంగడితో.

తన పెళ్ళి తనే ఏర్పాటు చేసుకొని, వేణు గోపాలస్వామి ఆలయంలో ఆ మరునాడు సాయంత్రం రంగడు సుశీలని పెళ్ళాడేశాడు. పెళ్ళికి తనవేపునుంచి తన శిష్యుల్లాంటివాణ్ణి, తనతో కొంచెం చనువుగావుండే వాణ్ణి రాజుని తీసుకొచ్చాడు. 'వీడే యీ వూళ్ళో నాకన్నీ' అని చెప్పాడు లక్ష్మమ్మకి.

పెళ్ళిరోజు పొద్దున్నా, అంతకు ముందు రోజుకూడా యెలాగేనా తల్లిని అడగాలని ప్రయత్నం చేసింది సుశీల. అడిగి రంగడు ఎలావుంటాడో, ఎత్తుగా వుంటాడో, ఎర్రగా వుంటాడో, వంకీలజుట్టో యిలా వివరాలన్నీ తెలుసుకోవాలనుకుంది. అయినా తన కోరికను ఏదీ అటూ యటూ చెప్పలేదు.

కను ఏదో అటూచిపెట్టినట్లు తల్లిని అడగలేక పోయింది.

చివరికి చెల్లెల్నే అడిగింది. "మీ బావ యెలా వుంటాడో చెప్పవా" అని.

"ఎన్నిసార్లు చెప్పాలే. దుక్కలా బాగానే వుంటాడని చెప్పేగా" అంది రత్న విసుగ్గా.

ఇదివరకు చాలా వూళ్ళల్లో, చాలాసార్లు మగ గొంతులు వివసడినప్పుడు, కొంచెం యెవరైనా తల్లితోగానీ, చెల్లెల్తోగానీ మాట కలిపినప్పుడు, వాళ్ళ రూపురేఖల గురించి రత్నని అడగటం, అడిగి వాళ్ళెలావుంటారో రత్న వివరించి కబురులు చెప్పటం చే వింటం సుశీల గుడ్డి బతుక్కో సరదా. వయసు పై పడిన తన అడమనసుని అలాగే చాలా ఎక్కుగా తృప్తి పరుచుకుంటూ వచ్చింది.

ఏ మగాడి గురించి యెప్పుడు అడిగినా సరదాగా కబుర్లు చెప్పే రత్న అలా ఎందుకు విసుక్కుందో అర్థంకాకపోయినా మనసు చివుక్కుమంది సుశీలకి. ఆ బాధను పెళ్ళినాటి తల్లివరకూ దాచుకుంది. ఆ తొలిరాత్రి డి.ఎన్. నీడ బీకట్లో రంగడి కాలివేళ్ల దగ్గర వుండీ, తలమీది జుట్టువరకూ తడిమి, తడిమి వాసుకుంది సుశీల. తనవేళ్ల స్పర్శతో అంత

వరకూ తన గుండెల్లో దాచుకున్న బాధ, గుడ్డికోరికని అణువణువునా ముట్టకుని, వోదార్చుకుని చివరికి తృప్తిగా సంకోషంగా నిద్రపోయింది.

అందరూ ఒకచోటే పడుకుంటున్నా, రత్న లక్ష్మమ్మ కొంచెం దూరంగా మరో వేపు పడుకుంటున్నారు. జనం లేనిచోట కొంచెం చాటు చూసుకుని రంగడు, సుశీల పడుకుంటున్నారు.

పిచ్చెక్కిందానిలా వొళ్లంతా ఆత్రంగా సుశీల అలా తడుముతుంటే మొదటిరాత్రి బాగానే అనిపించింది రంగడికి. రెండో రాత్రి మాత్రం అంత హుషారుగా అనిపించ లేదు.

పెళ్లయ్యాక ఓ మూడురోజులు రోడ్ల మీద కథ చెప్పటం మానేసినా, నాలుగోరోజు మరలా ఆరంభించారు. ఆరోజు డబ్బులు బాగానే పోగయ్యాయి. కథ అయిపోయాక వాళ్ళని స్టేషన్ దగ్గరకి పొమ్మని తను సారా కొట్టువేపు నడిచాడు రంగడు.

రంగడికి మంచి హుషారుగా వుంది. గుడ్డిదయినా సుశీల అడుగుడుగునా రంగడికి అన్ని సౌకర్యాలు చూస్తోంది. దగ్గరే కూచుని

WITH D. EPAVALI GREETINGS FROM:



Sree Prabhakara Advertisers

Specialists in Taperecorders, Jingles, Spots, Sponsored Programmes for Radio and T.V. commercial services.

ADDRESS

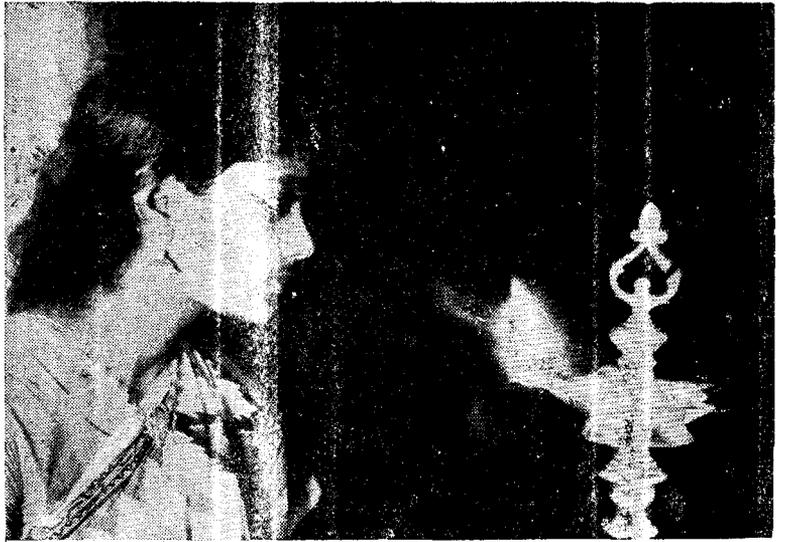
22, VYASARAO STREET
T. NAGAR, MADRAS-600 017
Phone : 443697

3-4-713, LINGAMPALLY ST. No. 1
HYDERABAD-500 027
Phone : 64630



వెలుగు లొలికే నవజ్యోతి -నాలో
పలికించునా ప్రేమగీతి!

ఫొటో: వ. శివన్నారాయణ



కొవరి కొవరి- తివిపించటం, రాత్రి నిద్ర పొయ్యెవరకూ కాళ్లు విసకడం.... కూర్చొని మొక్కు లేకుండా రోజులు గడిపి రంగడికి యీ జీవితం జమీందారు జీవితంలా వుంది.

అవలే హుషారుగా వుంది. దాని తోడు చుక్కెముకుంటే మరింత హుషారుగా వుంటుంది. దారిలో రాజు కలిసే ప్రతికి "రారా ఎల్లి వుండు కొడదాం" అని జత చేసుకున్నాడు.

"ఎంతేనా గురుడు కొత్త పెళ్ళి కుంకు.. మంచి జోరుమీడున్నాడు" అని గ్లాసర్ వ్యాకర్ గ్లాసు రంగడితో కలిసి సమానంగా రాజు వట్టించేశాడు.

అలంకా, యీ లంకా అని చాలా బాతులు మాట్లాడుకున్నారు. మంచి నేక్ గా కొట్టేసిన జేబుల గురించి వాటిలోని పసుల బరువునుగురించీ మాట్లాడుకున్నారు. తాగు తున్న సారాకి యీ కబుర్లు నండులా ఉన్నాయి యిద్దరికీ. అలా కబుర్లలోనే పుద్గలో రాజున్నాడు.

"గురువా సువ్వు హుషారు మీదు న్నావు. నమ్మి హుషారు సేత్తున్నావు కొత్త పెళ్ళికొడుకువి. ఖుషీ ఖుషీగా వున్నావు అన్నీ బాగానే వున్నాయి కావీ, మంచి లంకం మీదున్న రత్న నాదిలేవీ ఆ గుడిదాని కట్టు కున్నావేంటి గురు.... ఆ చిన్నదాన్ని మాత్రే ఎలాంటిదికైనా మతిపోదే. నీకీ గుండ్ల విళ్ళో ఏం కనబడింది గురు...." అని

ఉత్సాహంతో వా పెళ్లం గురించి మర దలు గురించి నీకెందుకురా ఎదవా అని తన్నేనాదేనా కావీ తన ప్రతిభను గురించే

శివ్యుడు అలా అడగటం, అందులో మందు మత్తు లోపలికి దిగుతూ ఎగడన్నుతున్న హుషారు.... నిజం చెప్పేశాడు రంగడు. తన మనసులోవున్న మాటని ముసి ముసిగా నవ్వుతూ రాజుకి చెప్పేశాడు.

"వోరి ఎదవా యీ గురుడి దగ్గర సువ్వు నేర్చుకున్నది ఇంతేనా.... మరదలు పిల్లకి సోకుంది. మంచి వొట్లంది కాదన్ను.... కానీ అందరి మగాళ్ళలా ఆ గుడిది నా కొద్దు, నీ చిన్నదాన్ని కట్టుకుంటానంటే ఆళ్ళమ్మ చీకాట్టినన్ను ఎల్లగొట్టి వుండేది. పైగా గుడి దైనా మా ఆవిడ పాటలేకపోతే ఆళ్ళకి యీ సంపాదనే లేదురా.... దాని గొంతుబంగారం అదీకాక గుడిది. అంత బాగా పాడుతోంటే అందరికీ జాలెక్కవ. కాసులు గలగలా రాల్దానికి కారణం అది. అదే లేకపోతే రత్న పావలాకి, అర్థకి అడిదగ్గర యీడి దగ్గర పడకుని బతకాల్సిందే.. తెలిసిందా.."

అన్నాడు రంగడు. "అది సరే గురు. కానీ.. అంటూ ఏదో అనబోయాడు రాజు.

"ఉండరా నీ సందేహం నాకు తెలుసు అదీ నెవుతా. అసలే పెళ్ళి గుడ్డివానికోసమా కాదు. మరదలికోసమా కాదు. నా కోసం. యీళ్ళ పాటదగ్గర జనం బమ్మాండంగా చేరు తున్నారు. ఎటూ, తిరగబట్టేకుండా రోజుకి వో జేబేనా గేరంటి. ఏరోజేనా బద్దకంగా వుండి మనం తొంగున్నా వర్లేదు. ఆళ్ళ సంపా దించి పెడతారు. యింక రత్నంటావా అదె కక్కడికి పోద్దిరా. నేనెవర్ని. దాని అప్ప మొగుడ్ని. అది నాకు మరదలు. నాలుగురోజు లాగితే దాన్ని సరి చేసుకోవచ్చు" అన్నాడు

రంగడు గర్వంగా నవ్వుతూ

అలాగొప్పగా నవ్వుతున్న రంగడిచూసి ఆళ్ళర్యపోయాడు రాజు. ఆళ్ళర్యపోయి "అమ్మ గురువా నీ తెలివే తెలివిలే అమ్మ అమ్మ." అన్నాడు. రంగడి మాటలు విన్నాక రాజుకి నిజంగానే అలా అనిపించింది. రంగడు గొప్ప మేధావిలాగే కనిపించాడు.

వృత్తి ధర్మంగా, వాకే పూళ్ళో ఎక్కువ రోజులు వుండకూడదని ఆ ముగ్గురితో కలిసి రంగడు మరో పూరు మకాం ఎత్తేసినా చాలా మందికి రంగడి ప్రతిభ గురించి చాలా సందర్భాల్లో చెబుతూ వచ్చాడు రాజు.

విన్ను వాళ్ళల్లో చాలామంది రంగడి ఎత్తుకి, వాడి మనసులోని వుద్దేశానికి ఆళ్ళర్యపోయి 'అఖండుదురా' అని అబ్బుర పోయారు.

* * * రంగడికధే కాదు యిలాంటి ఎవరి కథ యెవరు విన్నా ఆళ్ళర్యపోటం, ఆ తెలివి తేటలకి మురిపిపోటం మామూలే.

మిగిలిన విషయాలేం ఆలోచించకుండా, విన్నవాళ్ళలో యెక్కువ శాతం యిలాంటి తెలివితేటల్ని మెచ్చుకుని ఆళ్ళర్యపోటం తప్ప 'గుడ్డిదాని జీవితాన్ని కూడా వుపయో గ్నించుకునే దరిద్రపు వెధవ వీడేం మనిషి, పచ్చడికింద తన్నాలి' అని కోపగించుకో నంతకాలం, మనలో మంచివేపు, మాన వత్వం వేపు మొగ్గు తక్కువగానే వుండన్న మాట.

